

67-42-98/1
18.10.17р.

ВІДГУК

офіційного опонента доктора економічних наук, професора

Мізюка Богдана Михайловича

на дисертаційну роботу Малиновської Юлії Богданівни

**«Активізування діяльності працівників комунікаційної системи
підприємств»,**

**подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)**

1. Актуальність обраної теми дисертаційної роботи та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

В умовах сьогодення система комунікацій підприємства формується не лише з метою налагодження інформаційних потоків, а й для досягнення планових показників ефективності суб'єкта господарювання. Зрозумілим є те, що на результативність системи комунікацій впливає значна кількість факторів, зумовлених як специфікою певного виду діяльності, умовами галузі та ринку, на якому діє суб'єкт господарювання, так і макроекономічними тенденціями та умовами, які склались на певний момент часу.

Проблеми розвитку та удосконалення комунікаційної системи підприємств завжди були у сфері наукових інтересів вітчизняних та зарубіжних вчених. Проте залишається низка невирішених питань, особливо в контексті активізування діяльності персоналу, який задіяний у комунікаційній системі, що і зумовило актуальність тематичної спрямованості дисертаційної роботи, її теоретичний та практичний інтерес.

З огляду на все вищезазначене, тема дисертації Малиновської Ю.Б. є актуальною та має важливе теоретичне і практичне значення.

Виконання дисертаційної роботи відповідає проблематиці актуальних наукових досліджень, результати дослідження використовувались при виконанні науково-дослідної роботи кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Національного університету «Львівська політехніка» «Проблеми формування системи менеджменту в умовах глобалізації» (номер державної реєстрації 0113U001364). Автором, зокрема, запропоновано положення з активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств (акт впровадження від 15.06.2017 р.).

2. Ступінь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Детальне вивчення тексту поданої дисертаційної роботи, наведених у ній статистичних даних і розрахунків свідчить про обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, викладених у дисертації.

Автором проведено змістовний аналіз за темою дисертації. Використання таких методів наукового дослідження як порівняння, систематизації та узагальнення, аналізу і синтезу, графічного методу, історико-хронологічного, морфологічного, кореляційно-регресійного, порівняльного і статистичного, структурно-логічного аналізу, групування, експертних оцінок й емпіричного дослідження, системного підходу доводять обґрунтованість наукових положень та наведених результатів дослідження.

Мета дисертаційного дослідження відповідає обраній темі роботи. Об'єкт і предмет визначено правильно. Зміст сформульованих наукових

задач логічно узгоджений, їх кількість можна вважати достатньою для розкриття обраної теми дослідження Малиновської Ю.Б.

В дисертаційному дослідженні обґрунтовано важливість оптимізації витрат на комунікаційні процеси пов'язані з логістично-постачальницькою діяльністю підприємств. Проведений ґрунтовний аналіз наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених дозволив, авторові узагальнити послідовність формування комунікаційної системи підприємства з урахуванням економічної складової (с.62).

Автором на підставі вивчення теорії і практики, а також власних досліджень із метою ідентифікування видів професій працівників комунікаційної системи підприємства систематизовано та розвинуто типологію професій таких працівників (с. 69-70); проаналізовано основні напрямки активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств (с. 81-83) та розвинуто методи активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств (с. 84-85). Також автором наведено результати експертного опитування щодо впливу основних стимулюючих і демотивуючих чинників на активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств (с. 95-97) та структуру розподілу витрат на комунікаційні канали вітчизняними підприємствами (с. 102-103).

Досліджено та запропоновано підходи до посилення активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств (с. 140-157), удосконалено комплекс ключових показників ефективності активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств (с. 158-170), визначено економічну ефективність активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств (с. 171-187).

Особливо варто відзначити, логічну взаємопов'язаність завдань дослідження, положень наукової новизни і висновків дисертації, а висновки, що наводяться вкінці розділів дисертації, є узагальненням досліджень та

основою формулювання практичних рекомендацій. Вони не містять внутрішніх протиріч і мають практичну спрямованість.

Викладене вище свідчить про обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, що викладено у дисертаційній роботі Малиновської Ю.Б.

3. Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження і достовірність отриманих результатів, висновків і рекомендацій

Наукові положення Малиновської Ю.Б. сформульовані самостійно та відображають особистий внесок дисертанта в розвиток економічної науки. Проведений аналіз дисертаційної роботи, публікацій та автореферату автора дозволяє підтвердити наявність елементів наукової новизни, які викладені конкретно, послідовно і системно.

1. У дисертації розвинуто типологію працівників комунікаційної системи підприємства (с. 69-74 дисертації та с.7 автореферату), яка передбачає систематизацію їхніх різновидів за низкою виокремлених нових ознак (за рівнем автоматизування їхньої діяльності, інноваційною спрямованістю та рівнем індивідуалізації діяльності).

2. Автором розвинуто типологію методів активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств (с. 83-87 дисертації та с.8 автореферату), яка передбачає їхнє групування у розрізі соціально-економічної та технологічної підсистем.

3. Автором удосконалено метод ідентифікування ключових факторів активізування діяльності працівників комунікаційної системи (с. 124-137 дисертації та с.10-11 автореферату), який дає змогу аналізування факторів, які не лише впливають на самих працівників комунікаційної

системи, а й факторів внутрішнього і зовнішнього середовищ, які впливають на діяльність всього підприємства.

4. За результатами виконаних досліджень запропоновано метод мотивування працівників комунікаційних підрозділів (с. 140-158 дисертації та с. 12-13 автореферату), який ґрунтується на теорії ігор, складається із послідовних етапів вибору винагороди проектних груп, що реалізують інформаційно-комунікаційні проекти. Використання моделей теорії ігор до вироблення системи мотивування, на наш погляд, використовується вперше.

5. Удосконалено комплекс ключових показників ефективності активізування діяльності працівників комунікаційної системи (с. 158-170 дисертації та с. 14-15 автореферату), який спрямований на підвищення компетентності цих працівників.

6. Також автором удосконалено метод оцінювання ефективності заходів активізування діяльності працівників комунікаційної системи (с. 171-188 та с. 15-16 автореферату), який забезпечує щільний взаємозв'язок стратегії діяльності підприємства та діяльності працівників комунікаційної системи.

Достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій підтверджується використанням широкої інформаційної бази за темою дисертації, в т.ч. наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців, матеріали періодичних видань, статистична інформація, результати експертних досліджень, економічні огляди, інформація облікової, фінансової та управлінської звітності вітчизняних підприємств, Інтернет-ресурси, а також нормативно-правові акти органів державної влади.

4. Практична цінність положень, результатів та висновків дисертаційної роботи

Практичну цінність мають отримані в процесі дисертаційного дослідження Малиновської Ю.Б. наукові результати, які заслуговують на

використання для активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств. Зокрема, представляють інтерес такі положення:

- метод ідентифікування ключових факторів активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств;
- метод мотивування працівників комунікаційних підрозділів;
- метод оцінювання ефективності заходів активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств.

Основні положення та результати дисертації впроваджено у діяльність вітчизняних підприємств, зокрема ТОВ «Житлово-будівельна компанія «Ваш Дім» (довідка №18 від 01.03.2017 р.), ТзОВ «Техніка для бізнесу» (довідка №46 від 20.06.2017 р.), ПП «Львів-Пак» (довідка №38 від 03.04.2017 р.), що засвідчує їхній прикладний характер.

Отримані результати дисертаційної роботи впроваджено у навчальний процес Національного університету «Львівська політехніка» і застосовуються під час викладання дисциплін «Інформаційно-управлінські системи в бізнес-структурах» (для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» і спеціалізації «Бізнес-адміністрування») та «Інформаційно-управлінські системи в інноваційній діяльності» (для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» і спеціалізації «Управління інноваційною діяльністю»), а також під час написання кваліфікаційних робіт бакалаврів та магістрів (довідка №67-01-1079 від 15.06.2017 р.).

5. Відповідність теми дисертації профілю спеціальності

Дисертація Малиновської Ю.Б. виконана державною мовою, якою автор володіє у професійному плані досконало. Стель дисертації відповідає вимогам, що висуваються до наукових праць такого рівня, а також відзначається логічністю, послідовністю, системністю та обґрунтованістю.

Представлені автореферат, рукопис дисертації та графічний матеріал у повній мірі відображають зміст роботи, відповідають паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), вимогам п. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, які висуваються до дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

6. Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

У цілому позитивно оцінюючи наукові результати, отримані в дисертаційному дослідженні та їх практичне значення, слід відзначити окремі дискусійні моменти та висловити деякі зауваження стосовно роботи Малиновської Ю.Б.:

1. Автор у п. 1.1 розділу 1 розглядає різні підходи до трактування поняття «комунікації», «інформація», «комунікаційна система» у літературних джерелах. При цьому, немає чіткого розмежування змісту понять «комунікаційна система» та «інформаційно-комунікаційна система».

2. Розглядаючи основні проблеми працівників під час формування та забезпечення функціонування комунікаційної системи підприємства (с. 74-76, рис. 1.4), слід було б звернути увагу і на такі види діяльності, як впровадження комунікаційної техніки та практичного програмного забезпечення.

3. Суперечливим можна вважати виокремлення автором у межах напрямів активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємства окремо системи менеджменту (напрямок опосередкованого впливу) та мотивування і стимулювання (напрямок прямого впливу) (с. 80-

81, рис. 1.5). Як відомо з теорії менеджменту, мотивування є складовою системи менеджменту.

4. У наведеній автором структурно-логічній моделі аналізування методів активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств (с. 107-109, рис. 2.1). відсутній підхід до вибору критерію вибору оптимального методу такого активізування.

5. Визначаючи множину можливих параметрів фінансової та комісійної винагороди автор ґрунтується на теорії ігор. Незважаючи позитивність застосування цього математичного апарату потрібно було би більш детально зупинитись на обґрунтуванні саме такого інструментарію та визначитись на конкретних матричних моделях теорії ігор та стратегіях, які б об'єктивно відображали схильність ігроків до ризику, а також функції корисності

6. Для отримання більш об'єктивніших розрахунків щодо впливу активізування діяльності працівників комунікаційної системи на їхню продуктивність (с. 122-124), автору слід було б розширити перелік незалежних змінних, корелюючи їх із запропонованими у роботі методами активізування.

7. Виокремлення комплексу ключових показників ефективності активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств (с. 166-171, табл. 3.4) мали б більшу прикладну цінність за умови наведення їхніх критеріальних значень.

8. Недостатньо обґрунтованими можна вважати пропозиції автора щодо використання наведеної на с. 186 (табл. 3.8) рекомендованої шкали оцінювання ефективності використання заходів активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств. З практичної точки зору доцільно було б навести пропозиції щодо використання будь-яких доступних типів шкал для вирішення окресленого завдання.

Однак, зазначимо, що наведені автором у відгуку дискусійні положення та зауваження не знижують рівня наукової новизни та практичного значення проведеного дослідження Малиновської Ю.Б.

7. Загальний висновок

Дисертація Малиновської Ю.Б. на тему «Активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств» є завершеним дослідженням в межах поставлених завдань, у якому, на підставі проведених автором досліджень, розроблені теоретико-методологічні і методико-прикладні засади активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств. За рівнем наукової новизни наведені у дисертаційній роботі результати відповідають вимогам, що висувуються до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Тема роботи, об'єкт та предмет дослідження, її зміст, а також положення та висновки відповідають паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Текст автореферату повною мірою відповідає змісту дисертаційної роботи Малиновської Ю.Б. Отримані результати є вирішенням наукового завдання щодо розроблення теоретико-методологічних і методико-прикладних засад активізування діяльності працівників комунікаційної системи підприємств.

Згідно існуючих вимог, положення та результати дисертаційної роботи опубліковано у фахових виданнях та іноземних періодичних наукових виданнях. Результати дисертаційного дослідження Малиновської Ю.Б. обговорені та схвалені на науково-практичних конференціях різного рівня.

Представлені у дисертаційному дослідженні результати, як свідчать документи, знайшли своє впровадження у практичній діяльності вітчизняних підприємств.

Таким чином, на підставі аналізу дисертації Малиновської Ю.Б., автореферату дисертації, публікацій дисертантки у фахових виданнях можна зробити висновок про те, що дисертаційна робота виконана на належному теоретичному та методичному рівні, відповідає вимогам МОН України до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, зокрема пунктам 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів» (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24 липня 2013 р.) за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), а її автор, Малиновська Юлія Богданівна, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук.

**Офіційний опонент,
завідувач кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи
Львівського торговельно-економічного
університету,
доктор економічних наук, професор**

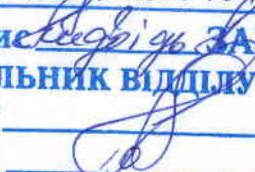

Б.М. Мізюк

Підпис засвідчую

**Вчений секретар
Львівського торговельно-економічного
університету**

Л.Г. Медвідь

**Підписав/ла за ЗАВІРЯЮ
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ
ЛТЕУ**
" 14 " _____ 20 17 р.